

ชื่อโครงการ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี บ้านทุ่งตาหนอน หมู่ที่ 13 ตำบลคลองชะอุ่น อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประวัติความเป็นมาโครงการ

ปี พ.ศ. 2537

ด้วย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงมีพระราชกระแสกับดร.พิศิษฐ์วรอุไร เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2537 ผนวการชัยพัฒนามีสาระสำคัญสรุปได้ว่าได้ทรงสังเกตเห็นจังหวัดต่างๆ ในภาคใต้ของประเทศไทยมีการใช้ไม้ดอกกันมากและดอกไม้ เหล่านั้นมากชนิดต้องซื้อเข้ามาจากต่างประเทศหากจะมีการผลิตดอกไม้เสียเองในภาคใต้ก็จะเกิดประโยชน์มากดร.พิศิษฐ์วรอุไรได้กราบบังคมทูลทรงทราบว่ามีพื้นที่ดินของนิคมสหกรณ์อยู่บนเส้นทางหลวงระหว่างสุราษฎร์ธานี – ตะกั่วป่าใกล้กับอุทยานแห่งชาติเขาสกเหมาะสำหรับผลิตดอกไม้เมืองหนาวหากแต่ต้องได้รับอนุญาตจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ก่อนสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจึงทรงมีพระราชประสงค์จะทราบรายละเอียดเกี่ยวกับพื้นที่ดังกล่าว

ปี พ.ศ. 2538

ดร.พิศิษฐ์วรอุไร ในฐานะผู้อำนวยการศูนย์บริการขยายพันธุ์ไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงได้ประสานงานและศึกษาความเป็นไปได้ในที่ดิน 2 แปลง คือ บริเวณคลองหมอกและทุ่งตาหนอน เนื้อที่รวมประมาณ 1,600 ไร่ จากการศึกษาและสำรวจปรากฏว่า ที่ดินบริเวณทุ่งตาหนอนมีความเหมาะสม แต่มีประชาชนได้เข้าไปครอบครองอาศัยอยู่ก่อนตั้งนิคมสหกรณ์พนม บางส่วน คงมีพื้นที่ที่ว่างอยู่จริงที่นิคมสหกรณ์พนม กันไว้ประมาณ 100-200 ไร่ ต่อมา ปี พ.ศ. 2538 นายแต้มต่อ ฉันทนุมาติอาภรณ์ หัวหน้านิคมสหกรณ์พนม ได้มีหนังสือ กษ 1108/936 ลงวันที่ 18 มกราคม 2538 ถึงเลขาธิการ กปร. แจ้งพื้นที่โครงการ ตั้งอยู่บ้านทุ่งตาหนอน หมู่ที่ 13 ตำบลคลองชะอุ่น อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ว่าได้ทำการสำรวจพื้นที่ 100 ไร่ 2 งาน พร้อมดำเนินการ ซึ่งไม่มีราษฎรเข้าอาศัยทำกิน เพื่อใช้ดำเนินกิจกรรมตามพระราชประสงค์

ปี 2539-2540

ได้จัดตั้งกลุ่มสมาชิกจากบ้านทุ่งตาหนอน จำนวน 30 ครอบครัว และทางโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เป็นพี่เลี้ยงในด้านวิชาการ จัดหาพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ แนะนำวิธีการปลูกและดูแลรักษา รวมทั้งขยายตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิต พันธุ์ไม้ที่นำมาให้ทดลองปลูก เช่น กล้วยไม้ตัดดอกลูกผสม มะลิ แกลดีโอลีส ปทุมมา นอกจากนี้ยังมีการรวบรวมต้นพันธุกรรมพืชที่ได้จากกิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมไว้ในพื้นที่ด้วย

ปี พ.ศ. 2541 – 2551

ได้มีสมาชิกบางครอบครัวถอนตัวออกไป จึงได้มีการเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานโดยโครงการฯ รับมาดำเนินการเอง และจ้างสมาชิกที่อาสาทำงานร่วมกับโครงการฯ เป็นคนงานรายวันชั่วคราว มีการเพิ่มปริมาณการปลูกและขยายพันธุกรรมพืชให้มากขึ้น ปลูกไม้ดอกไม้ประดับเพิ่มขึ้นหลายชนิด เช่น ชิงแดง ชิงชมพู ดาหลา อินโดนีเซีย เฮลิโคเนีย นอกจากนี้ยังขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้น โดยการปรับปรุงพื้นที่บางส่วนตัดเป็นขั้นบันได รวมทั้งวางระบบน้ำในพื้นที่ด้วย ต่อมาได้ทำการปรับปรุงการปลูกกล้วยไม้ลูกผสมโดยไม่ใช้กาบมะพร้าว ปรับปรุงพื้นที่โดยการตัดถางหญ้าปลูกถั่วมะแฮะแบบขั้นบันไดและปลูกหญ้าแฝกตามแนวขอบขั้นบันได ปลูกต้นพันธุกรรมพืชเพิ่มเติมและปรับปรุงแปลงปลูกรวบรวมพันธุ์กล้วยไม้มาไว้

ปี พ.ศ. 2552-ปัจจุบัน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี และที่ปรึกษาโครงการฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ดร.ไพศาล วรอุไร) ได้ปรับปรุงการดำเนินงานในโครงการฯ ใหม่โดยการจัดทำแผนผังภูมิทัศน์ของงานอนุรักษ์และพัฒนาพืชพรรณทุ่งตาหนอน สนองพระราชดำริฯ โดยจังหวัดสุราษฎร์ธานี (อพ.สธ.-จ.สฎ) มีวัตถุประสงค์เพื่อวางแผนผังทางกายภาพด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยไม่เป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีการจัดระเบียบด้านการใช้ที่ดิน โดยการกำหนดพื้นที่ปลูกพืชแต่ละชนิดให้ชัดเจน ส่งผลให้เกิดความเด่นชัดในการดำเนินงานตามแผนงานเป็นระยะ และได้ส่งเสริมให้พื้นที่ดังกล่าวการเป็นแหล่งท่องเที่ยว และแหล่งให้ความรู้ รวมถึงเป็นแหล่งต้นทุนในการดำเนินอาชีพทางการเกษตร อันเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มเกษตรกร ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งต่อมาได้มีการจัดสรรในเขตพื้นที่ให้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้จำนวน 14 แปลง และได้มอบหมายให้ส่วนราชการ องค์กร เอกชน ผู้มีจิตศรัทธา เข้าปฏิบัติงานรับผิดชอบ และบำรุงรักษาต่อไป

ในปี พ.ศ.2553 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาเป็นประธานเปิดโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระองค์ ณ บ้านทุ่งตาหนอน หมู่ที่ 13 ตำบลคลองชะอุ่น อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างเป็นทางการ

ปัจจุบัน จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้แต่ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาตรวจสอบพื้นที่ของโครงการขึ้นมาใหม่เพื่อความถูกต้องและชัดเจน ซึ่งผลสรุปปรากฏว่า พื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีเนื้อที่รวมกันทั้งสิ้น 154 ไร่ 2 งาน 55 ตารางวา ซึ่งดำเนินการตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. ระยะ 5 ปี ปีที่ 5 (ตุลาคม 2554- กันยายน 2559)